

GAZETA LWOWSKA

WYCHODZI KAŻDEGO POWSZEDNIEGO DNIA POPOŁUDNIU

Ceny prenumeraty:		Numer telefonu REDAKCJI I ADMINISTRACJI 221-17.	ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: LWÓW, UL. ZIMOROWICZA 15 I. P.	CENA NUMERU	Ceny ogłoszeń:
We Lwowie bez doręczenia do domu	mies. zł. 2.—, kwart. 6.—				
z dostawą do domu	mies. zł. 2:40, kwart. 7.—	Konto PKO Lwów № 504.044.	Listy należy frankować. — Reklamacje otwarte wolne od opłaty. Rękopisów nadesłanych nie zwraca się.		
Na prowincji z przesyłką pocztową	mies. zł. 2:40, kwart. 7.—			Zagranicą	mies. zł. 5.—, kwart. 15.—

Handel zagraniczny.

Nie ulega wątpliwości, że dolegliwości gospodarcze obecnej doby są w znacznej części wynikiem braku współpracy gospodarczej między narodami albo nawet choćby próby uzgodnienia między sobą wysiłków gospodarczych poszczególnych krajów. Izolowanie działania rządów i parlamentów wywołują konieczność ciągłego tarcia w tych punktach, gdzie mogą one się zetknąć ze sobą.

Nie chcemy się tu zastanawiać nad konsekwencjami, jakie mogą wynikać z trwania tego rodzaju stanu rzeczy. Chcemy sięgnąć do rzeczy najbardziej nas interesującej to jest do zobrazowania położenia i zadań naszego handlu zagranicznego na tle tej właśnie sytuacji światowej. Dla orientacji podajemy, że przywóz polski, wyrażony w dolarach złotych wyniósł w r. 1932 — 96 milj.; w roku 1933 — 91 milj.; w roku 1934 — 89 milj.; wywóz zaś w roku 1932 — 121 milj.; w roku 1933 — 107 milj.; w roku 1934 — 109 milj.

Nieprzerwane i to już od roku 1929 czynne saldo bilansu handlowego, którego znaczenia w naszym gospodarstwie społecznym nie trzeba ani wyjaśniać ani uzasadniać, uzyskane zostało dzięki dwóm czynnikom: działalności eksportowej i spadkowi przywozu. Sytuacja zaś wywozu kształtuje się pod wpływem dwóch czynników: położenia polityczno-handlowego i zdolności konkurencyjnej. W pierwszej kwestji jesteśmy często bezradni wobec wznoszonych przed naszym wywozem przeszkód. Podwyższanie ceł dla ochrony najbardziej nawet sztucznych produkcji, będących wytworem fantazji autarchizmu, zakazy przywozu i jego kontyngentowanie wreszcie reglamentacja dewiz — wszystkie te sposoby nieraz zupełnie zamykają rynki.

Stąd stoją przed nami wielkie zadania w punkcie drugim. Tu musimy sobie zdać sprawę z tego, że handel zagraniczny wymaga umiejętności nie tylko przenoszenia towarów z miejsca na miejsce, ale także i dostosowywania towarów do rodzaju potrzeb tego rynku zbytu. Handel zagraniczny może się stać twórcyem nowych możliwości konsumcyjnych, gdy przychodzi na nowe tereny z nowym towarem i stwarza dla tego towaru dotąd nieistniejące zapotrzebowanie.

Polski eksport dokonywał się przez szereg lat za pośrednictwem firm obcych. Nasze produkty, idące na eksport, były sprzedawane po cenach gorszych, ponieważ z reguły były pozabawione nieodzownych kwalifikacji handlowych. Dlatego praca nad organizacją handlu zagranicznego ma dla nas olbrzymie znaczenie. Musimy stworzyć własne organizacje handlowe a równocześnie także własne banki dla finansowania handlu zagranicznego. Nieulega wątpliwości zarazem, że program gospodarczy Rządu, program wysuwający wśród pierwszych posunięć konsekwentne wykończenie deflacji w dziedzinie cen przemysłowych, zmiany dużo na korzyść naszych towarowych obrotów z zagranicą.

Dużo zdziałało posiadanie przez nas dziś już dość pokaźnej floty handlowej. Gdy w roku 1926 ówczesny minister przemysłu i handlu Kwiatkowski powołał do życia polską flotę handlową, rozpoczęła ona swą pracę masłami trampami. Dziś pracujemy okrętami, których nie mamy potrzeby się wstydić. Zwłaszcza rok 1935 wyróż-

Horoskopy posiedzenia Ligi Nar.

Paryż, 8. I. (PAT.) Genewscy korespondenci dzienników paryskich ostentacyjnie potwierdzają, iż nie należy się spodziewać zwołania przed 20 stycznia do Genewy ani Komitetu 18-tu ani Komitetu 13-tu. Okres, jaki pozostaje jeszcze do czasu zwołania Rady Ligi, będzie wypełniony ożywioną działalnością dyplomatyczną w celu przygotowania zagadnień, jakie nadsuwają się w związku z obecną sytuacją międzynarodową, które wejdą na porządek dzienny obrad Ligi.

Stanowisko państw, należących do Ligi Narodów — pisze korespondent „Le Jour” — będzie zależało wyłącznie od ostatecznego tekstu nowego prawa o neutralności stanów, które, jak się spodziewają w Genewie, będzie uchwalone jeszcze przed posiedzeniem Rady Ligi. Inni bliższe są obrady genewskie, tem bardziej uwagę francuskiej opinii publicznej zająmuje

sprawa sankcyj naftowych. Obecne wystąpienie prezydenta Roosevelta rozważane jest przez prasę pod kątem widzenia, czy i w jakim stopniu może ona wpłynąć na Genewę w kierunku rozszerzenia sankcyj.

„Oeuvre” pisze, że za najbardziej prawdopodobne uważa się, że Rada Ligi Narodów, która się zbierze w dniu 20 stycznia uchwali rezolucję, przewidującą rozszerzenie sankcyj przeciwko Włochom również na naftę począwszy od dnia 1 lutego. Istnieje jednak nadzieja, że do tego czasu Włosi zgodzą się na układy. Według ostatnich wiadomości — jak twierdzi „Oeuvre” — Włosi prowadzą rokowania z Niemcami celem uzyskania możliwości wykorzystania zamrożonych kredytów, które byłyby przeznaczone na zaopatrzenie się w naftę. Nafta byłaby ekspedjowana z portu hamburskiego.

Angielsko-francuska współpraca.

Paryż, 8. I. (PAT.) „Le Journal” w wydaniu departamentalnym przynosi wiadomość p. t. „Czyżby nowy francusko-angielski projekt wzajemnej współpracy? Dziennik informuje, iż wojskowi eksperci brytyjscy, którzy przybyli do Paryża, celem odbycia rozmów z przedstawicielami francuskiego sztabu generalnego, odjechali do Londynu. W związku z tą sprawą powstało szereg pogłosek.

„New York Herald Tribune” w swym wydaniu paryskim idzie tak daleko, iż twierdzi, że został opracowany wspólny konkretny plan, według którego oba kraje udzieliłyby so-

bie całkowitej wzajemnej pomocy w razie napaści.

W kołach oficjalnych — stwierdza „Le Journal” — odmawiają wszelkich szczegółów co do przebiegu tych rozmów. Koła wojskowe ograniczają się tylko do oświadczenia, iż chodzi tu o normalną wymianę zdań między ekspertami obu krajów. Na Quai d'Orsay stwierdzają jedynie, iż oba rządy przystąpiły do zbadania możliwości współpracy, wynikającej z paragrafu 3, art. 16 paktu Ligi, który przewiduje wzajemną pomoc przeciw napastnikom.

Jak na froncie wojennym...

Londyn, 8. I. (PAT.) Reuter donosi z Aleksandrii, że na przestrzeni 320 klm. pomiędzy Egiptem a Libją ciągną się nieprzerwane zasieki drutów kolczastych, które w wielu miejscach posiadają szerokość 5 metrów a wysokości wzrostu ludzkiego. Przekroczenie bez upoważnienia granicy, grozi utratą życia. Patrole włoskie bez przerwy przebiegają pomiędzy postunkami granicznymi, gdzie umieszczono są w ukryciu gniazda karabinów maszynowych. Samoloty zarówno włoskie, jak i angielskie unoszą się ponad granicą. Lotnicy witają się pod-

nosząc rękę do góry, kiedy samoloty ich mijają się, dążąc w różnych kierunkach.

W niektórych punktach granicy bardzo ważne zagadnienie stanowi sprawa wody. Główna studnia n. p. zaopatrująca posterunek włoski Ramla, leżący naprzeciwko angielsko-egipskiego posterunku Sollum znajduje się po stronie egipskiej. Z konieczności musiano wprowadzić „rozejm wody”, który jest przestrzegany w czwartki do godziny 12-iej w południe. Włosi przechodzą na stronę egipską, by zaopatrzyć się w wodę pod dozorem patroli egipskich.

STRASZNA KATASTROFA

Białystok, 8. I. (PAT.) Na przejeździe kolejowym koło stacji Pasięki na linii Tłuszcz—Ostrołęka, pociąg osobowy najechał na furmankę. Zabił ci zostali jadący furmanką Ludwik Krawczyk i jego żona Józefa, ich 12 letni syn Władysław ocalał.

W Cyrenaice panuje duże ożywienie. Liczba samolotów i materiału wojennego wzrasta z każdym dniem duże transporty są wyładowywane w Banghasi i Tobruk. W forcie Maddalena, skąd skierowywane są wojska ku granicy egipskiej, oddziały erytrejskie wycofano, zastępując je żołnierzami włoskimi.

nił się intensywną rozbudową polskiej floty handlowej, posiadającej dziś 90 jednostek o ogólnej pojemności 84,000 tonn rej. brutto.

Cała sprawa jest w tej chwili nader aktualną. Jeżeli się rzuci okiem na mapę geografii kryzysowej współczesnego świata, to można stwierdzić, że olbrzymia połać świata, obejmująca trzy wielkie kompleksy t. j. kompleks brytyjski, Stanów Zjednoczonych i wzrastającą sferę działania Japonji, do których dołączyć należy Amerykę

Południową a także ostatnio i Rosję Sowiecką, — znajduje się w stanie po prawy konjunktury, poprawy widocznej i coraz znaczniejszej. Biorąc pod uwagę tak olbrzymie przestrzenie, stwierdzić można objawy widocznego początku poprawy konjunktury światowej. Idzie więc o to, byśmy w tej chwili, gdy otwierają się niewątpliwie perspektywy lepszych warunków bytu gospodarczego, nie zaniedbali wyłaniających się możliwości.

Gd.

Nowy cios godzący w robotników polskich.

Paryż, 8. I. (PAT.) We czwartek rozpoczną się z Francji nowe transporty robotników polskich, którym odmówiono prawa do zatrudnienia. Wśród dotkniętych temi zarządzeniami są również robotnicy, którzy pracowali po 6, 8 a nawet 9 lat. Fakt ten wywołał w polskich kołach robotniczych we Francji duże rozgoryczenie, ponieważ robotnicy innych krajów, a w szczególności Włosi i Belgowie, jeśli przepracowali we Francji 5 lat, nie spotykają się z odmówieniem im prawa do pracy.

BURZE BEZ KOŃCA.

Paryż, 8. I. (PAT.) W kanale La Manche na wybrzeżu Anglii od świąt Bożego Narodzenia szaleje burza, która ofiarą padło już 70 osób. Dziś fale wyrzuciły na brzeg szalupę pod Marloes (w hr. Pembrok w Anglii). Od 10 dni niema wiadomości o parowcu, który odplynął z Plymouh z 10 ludźmi. Zatonął też parowiec „Kentbrook”, który plynął z Plymouth do Portsmouth z 7 osobami. Z pokładu parowca „Ulysses” fale zmyły 3 osoby.

ZAPOWIEDŹ POPRAWY.

Bratislava, 8. I. (PAT.) Wychodzący w Bratislawie miesięcznik „Pero” wskazuje na możliwość zmiany w kierunku czechosłowackiej polityki zagranicznej w związku z wyborem Benesa na prezydenta państwa. Mówiąc o stosunku do Polski, pismo stwierdza, że zatarg czechosłowacko-polski zaszkoził autorytetowi Czechosłowacji. Premier Hodža, jako kierownik ministerstwa spraw zagranicznych, może wnieść do polityki zagranicznej pewne ożywienie i ruch.

ROZRUCHY ANTYŻYDOWSKIE NA LITWIE.

Berlin, 8. I. (PAT.) Niemieckie Biuro informacyjne donosi z Kowna, że w północno-litewskim miasteczku Sarnie doszło w tych dniach do poważnych rozruchów antyżydowskich podczas dnia targowego. W starciu pomiędzy żydowskimi handlarzami a przybyłymi na targ chłopami 10 osób odniosło ciężkie rany. Delegacja żydowska udała się do ministra spraw wewnętrznych w Kownie, który zarządził natychmiastowe dochodzenia.

OFICER BRYTYJSKI ZASTRZELIŁ ROBOTNIKA.

Kair, 8. I. (PAT.) Ubiegłej nocy oficer brytyjski zastrzelił na ulicy robotnika-Egipcjanina. Prasa opisuje to wydarzenie jak następuje: W nocy z restauracji przy ulicy Fuada wyszli 2 oficerowie brytyjscy. Zauważyli oni, że robotnik, zajęty reparacją bruku, usiłuje zagarnąć należący do tych oficerów samochód, który stał przed wejściem do restauracji. Jeden z oficerów wyciągnął rewolwer, strzelił do robotnika i ciężko go zranił. Natychmiast zgromadził się tłum, który zajął groźną postawę wobec oficera, który z rewolwerem w ręku cofnął się w głąb restauracji. Policja egipska zażądała, aby sprawca strzału udał się na odwach, oficer odmówił. Przybyła wówczas policja brytyjska i odprowadziła oficera na odwach.

Z Banku Polskiego.

Warszawa, 8. I. (PAT.) W ciągu trzeciej dekady grudnia zapas złota w Banku Polskim powiększył się o 1,3 milj. do 444,4 milj. Stan zaś pieniędzy zagranicznych i dewiz wzrósł o 4,7 milj. do 26,9 milj. zł. Suma wykorzystanych kredytów wzrosła o 40,8 milj. do 866,5 milj., przyczem portfel wekslowy powiększył się o 9,5 milj. do 689,2 i stan pożyczek zabezpieczonych zastawami o 31,6 do 109,5 milj. zł. Natomiast portfel zdyskontowanych biletów skarbowych spadł o 0,3 milj. do 67,6 milj. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu spadł o 25,2 milj. do 21,6 milj. Pozycje i „inne aktywa” i „inne pasywa” wzrosły pierwsza o 28,6 do 243,6, druga o 8,6 milj. do 371,5 milj. Natychmiast planne zobowiązania zwiększyły się o 0,7 do 209,7 milj. zł. Obieg biletów bankowych w wyniku powyższych zmian wzrósł o 40,5 milionów do 1.607,2 milj. zł. Pokrycie złotem — 39,75 proc., czyli o 10 punktów, prawie powyżej normy statutowej. Stopa dyskontowa 5 proc., od pożyczek zastawowych 6 proc.

ZUCHWAŁY RABUNEK.

Warszawa, 8. I. (PAT.) Wczoraj w godzinach popołudniowych do kolarstwa Langer, mieszkającej się przy ul. Targowej 46 na Pradze, wtargnęło 3 osobników, którzy steroryzowali rewolwerami obecną w sklepie pracowniczkę, zrabowali 2000 zł. i zbiegli. Dochodzenia w toku.

NAPAD NA BANK.

Bukareszt, 8. I. (PAT.) Niezwykły napad na dom bankowy wydarzył się w powiatowym mieście Buzau. Trzech uzbrojonych bandytów wtargnęło do banku w godzinach rannych, natychmiast po rozpoczęciu urzędowania, kiedy w urzędzie znajdowali się za ledwie kasjer i urzędnik i zażądali wydania gotówki. Bezbronni urzędnicy wydali bandytom całą gotówkę, znajdującą się w kasie w sumie 130.000 lei. Bandyci zbiegli bez śladu.

Program radiowy.

Czwartek, 9 stycznia.

Lwów. Godz. 6.30: Audycja poranna. 11.57: Sygnał czasu. 12.05: Dziennik południowy. 12.15: Orkiestra salonowa. 13: Płyty. 15.15: Giełda. 15.30: Trio salonowe. 16: Opowiadanie dla dzieci. 16.15: Płyty. 16.45: Audycja w wyk. Zesp. Zw. Teatrów Lud. z Torunia. 17: Odczyt. 17.15: Reportaż. 17.50: „Książka i wiedza”. 18: Recital fortepianowy. 18.30: „Mody”. 18.45: Płyty. 19: Odczyt. 19.20: Koncert reklamowy. 19.35: Wiad. sport. 19.50: Pogadanka aktualna. 20: Muzyka lekka. 20.45: Dziennik wieczorny. 21: Słuchowisko. 21.35: Recital śpiewaczy. 22: Koncert symfoniczny. 23.05: Muzyka taneczna.

Z WYDAWNICTWA.

Nad Everestem.

SAMOLOTAMI NAD EVERESTEM — WYPRAWA LOTNICZA W ROKU 1933.

P. F. M. Fellowes, L. O. Stewart Blacker P. F. Etherton, M. P. Clydesdale, Geoffrey Barkas — z przedmową Johna Buchana. Przełożył z angielskiego Dionizy Kostecki. Warszawa 1935. Główna Księgarnia Wojskowa, str. 426, XVIII. Cena zł. 12,50.

Ta pokaźna i pięknie wydana książka, ozdobiona licznymi ilustracjami, z których większość należy do najciekawszych nawet w dzisiejszych, obfitych w sensacje czasach, to dzieło słynnej na zachodzie, a u nas mało znanej wyprawy samolotami nad Everestem, dzieje zuchwałego, wspaniałego lotu, który w sumie nie trwał nawet sześciu godzin, lecz dokonanie którego wymagało mitylko precyzyjnego poprostu obmyślenia, ale także wielu miesięcy wytężonej pracy. Był to lot w całym znaczeniu tego słowa pionierski, było to zwycięskie pokonanie bardzo wielu niebezpieczeństw, choć celem wyprawy nie było ani dokonanie jakiegos zuchwałego wyczynu, będącego dowodem niezwykłej wytrwałości i niezwykłej odwagi, ani pobicie rekordu, ani wreszcie zdobywanie czegoś poraż pierwszego. Cel był naukowy. Chodziło mianowicie o wykazanie, że przy pomocy samolotu i aparatu fotograficznego do zdjęć powietrznych dadzą się uzyskać dane naukowe, nie możliwe do osiągnięcia na żadnej innej drodze. Lecz wynik wyprawy stał się wielkim dziełem. Przeszedł on najśmielsze oczekiwania i jest bez przesady wspaniałym i takim już w historii pozostanie. O powodzeniu tej podniebnej wyprawy nie rozstrzygnął jes-

Zjazd nauczycielstwa.

Warszawa, 8. I. (PAT.) We wtorek rozpoczęły się w Warszawie dwudniowe obrady walnego zjazdu delegatów Związku nauczycielstwa polskiego. Na zjazd przybyło przeszło 1000 delegatów, reprezentujących 50.000 zrzeszonego nauczycielstwa. Zjazdy te, w myśl statutu, odbywają się co dwa lata i mają charakter sprawozdawczy.

Zjazd otworzył prezes Stanisław Nowak. Sprawozdanie z działalności związku za ubiegłe 2 lata złożył wiceprezes Jan Kolanko. W czasie zjazdu obradowały trzy komisje: pedagogiczna, pracy społecznej oraz komisja organizacyjna. Zjazd udzielił ustępującemu zarządowi absolutorjum.

Pierwszy dzień walnego zjazdu delegatów Z. N. P. zakończył się wyborem nowego prezesa związku. Dotychczasowy prezes Związku b. senator Stanisław Nowak, ze względu na swój stan zdrowia, zrezygnował z kandydowania na stanowisko prezesa, wobec czego zjazd uchwalił przez akłamację przyznać mu godność honorowego prezesa Związku. Nazwać dom związkowy domem imienia Stanisława Nowaka, wmurować tablicę dla uczczenia jego 30-letniej działalności w związku i wydać monografię, poświęconą dziejom zawodowego ruchu nauczycielskiego.

Prezesem Związku został wybrany p. Jan Kolanko.

W dniu dzisiejszym od samego rana obradowały komisje.

MINISTER W. R. I O. P. NA ZJEZDZIE.

Warszawa, 8. I. (PAT.) Wczoraj w drugim dniu obrad walnego zjazdu delegatów Związku nauczycielstwa polskiego, o godz. 12:ej w południe przybył na zjazd minister W. R. i O. P. prof. W. Świętosławski. Pana Ministra powitał imieniem Zjazdu nowy

prezes Związku nauczycielstwa polskiego Jan Kolanko. W odpowiedzi na powitanie to p. Minister zwrócił się do Zjazdu z następującymi słowami: „Panowie. Nie jest tu czas, ani miejsce na kreślenie programów. Cieszę się z nawiązania bliższego kontaktu z panami i uważam, że w naszym stosunku wzajemnym należy wysunąć na czoło jedną rzecz: zdawać sobie sprawę z określonego celu i środków, jakimi rozporządzamy. Sytuacja nas wszystkich i mojego resortu jest trudna. Zdajemy sobie sprawę z trudności i będziemy z niemi walczyć. Współpraca nasza winna odbywać się w atmosferze wzajemnego zrozumienia, zaufania, jasności i rzetelności. Ministerstwo W. R. i O. P. obecnie pracuje nad stworzeniem warunków jak najlepiej umożliwiających nauczycielowi pracę. Ufam w rezultaty naszej współpracy i życzę panom owocnych obrad”.

WYKOPALISKO Z CZASÓW WOJEN SZWEDZKICH ODKRYTO NA WYBRZEŻU POLSKIM.

Pomiędzy Swarzewem a kąpieliskiem nadmorskiem Wielką Wsią na łakach, należących do p. Klebowej, odkryto pod warstwą ziemi starożytnie fundamenty jakiejś budowli, wśród których tkwiła kula armatnia. Pocisk, jak się okazuje pochodzi z czasów wojen szwedzkich, ma kształt okrągły i naogół dobrze jest zakonserwowany. Z jakich czasów pochodzą ciekawe fundamenty, trudno ustalić. Forma cegły wskazuje, że z przed kilkuset lat. Prawdopodobnie stanowiły one fundamenty jakiejś czołwki obronnej, pierwszego portu Rzeczypospolitej, Pucka.

Sport i Wychowanie Fizyczne.

O zatrzymanie Cracovii w Lidze. Na walne zgromadzenie Ligi, które odbędzie się w Warszawie w dn. 18 i 19 stycznia, Pogoń lwowska przedstawi walnemu zgromadzeniu cały szereg sensacyjnych wniosków. Najbardziej atrakcyjny wniosek przedstawiony przez Pogoń odnosi się do Cracovii. Pogoń zamierza bowiem przedstawić wniosek, domagający się zatrzymania Cracovii w Lidze, ze względu na jej wielkie zasługi położone w rozwoju piłkarstwa polskiego. Gdyby wniosek ten nie uzyskał większości, wówczas Pogoń domagać się będzie dopuszczenia Cracovii bezpośrednio do rozgrywek finałowych o wejście do Ligi państwowej, względnie przyznania jej równej ilości punktów z mistrzem jesiennym okręgu krakowskiego w klasie A.

Międzynarodowe akademickie mistrzostwa narciarskie Polski. W dniach 31 bm. i 2 lutego rozegrane zostaną w Worochcie doroczne międzynarodowe akademickie mistrzostwa narciarskie Polski. Organizato-

rem zawodów jest warszawski AZS. Udział wezmą wszystkie akademickie kluby Polski w liczbie 8 oraz akademicy zrzeszeni w klubach nieakademickich. Z zagranicy spodziewanych jest start Austriaków, Szwedów, Niemców, Estończyków, Łotyszów, Rumunów oraz Francuzów i Anglików, studujących w Szwajcarii. Program zawodów przedstawia się następująco: Dn. 30 bm. odprawa zawodników, dn. 31 bm. bieg na 16 km. otwarty i do kombinacji oraz 6 km. dla pań o charakterze półzjazdowym, dnia 1 lutego skoki otwarte i do kombinacji, dn. 2 lutego bieg zjazdowy i slalom dla pierwszych 25-u zawodników. Protektorat nad zawodami objął minister spraw zagr. p. J. Beck. W komitecie honorowym znajdują się m. in. min. spraw wojskowych gen. Kasprzycki, dyr. Państw. Urz. W. F. gen. Olszyna-Wilczyński, prezes Polskiego Zw. Narciarskiego wiceminister Bobkowski, rektorzy wyższych uczelni itd.

mieniem ze szczytu Everestu w kierunku wschodnim, ku bratniczemu szczytowi Makalu, będący objawem potężnej wichury, szalejącej wokół szczytu. Porwane z powierzchni skał niezliczone cząstki lodu pędziły nad szczytem ze straszliwą siłą wicheru. Pod nami wzbijała się zawila płatnina pasm, łańcuchów, pił i ścian czarnych skał, z przebijającą się miejscami żółtawą czernią wienią tak znamienną dla Everestu. W tym przeciagu wiatrów ku dołowi straciłszy nagle dwa tysiące stóp i zdawało się, że już nigdy nie wyminiemy ostrych granic...”

Lecz lotnicy pokonają zwycięsko grozę mściwej, dziesięć natury, wydrą jej niejedną tajemnicę, by potem — wśród triumfów — wspominać i opisywać niewysłowiony czar jej surowego piękna, który ich skoleci zdobył i pokonał — zdobył już na całe życie. Ta prawdziwa, a przeciw fantastyce opowieść będzie miała z wszelką pewnością całe rzesze polskich czytelników, bo nie została napisana ani dla naukowców — specjalistów ani tylko dla lotników, lecz umiejętnie i szczęśliwie poprostu dla wszystkich. Język jej jest prosty, często piękny, nie przeładowany specjalnościami technicznymi. Liczne fotografie, a przedewszystkiem doskonałe zdjęcia filmowe lotu, wreszcie mapy — znakomicie uzupełniają całość, specjalści zaś i lotnicy mają w książce tej olbrzymią ilość pierwszorzędnego materiału. I jeszcze jedno: jestem przekonany, że młodzież będzie się tą opowieścią najszerzej entuzjastycznie zmagować. Tłumaczenie p. Kosteckiego stało się na wysokości zadania. Wydanie bardzo staranne, co z naciskiem podkreślić trzeba wobec rosnącej u nas powodzi niestarannie wydanych i niedbałych, brudnych tłumaczeń.

Tablica pamiątkowa Marszałka Piłsudskiego.

Zurych, 8. I. (PAT.) W Zurychu na ulicy Auf der Mauer pod nr. 13 ma być wmurowana tablica pamiątkowa Marszałka Piłsudskiego, który w czasie swego pobytu przed wojną w Zurychu mieszkał w tym domu. Mieściła się tam wówczas biblioteka polska oraz lokal towarzystwa polskiego.

Akademickie Koło polsko-francuskie.

Paryż, 8. I. (PAT.) Na wzór istniejących od paru lat na prowincji kół akademickich polsko-francuskich, powstało w Paryżu Akademickie Koło polsko-francuskie. Koło to, którego prezesem został p. J. Poncet, stawia sobie za zadanie rozwijanie tradycyjnej przyjaźni polsko-francuskiej drogą organizowania współpracy intelektualnej między akademikami i b. akademikami obu narodów. Staraniem Koła w pierwszą i czwartą środę każdego miesiąca urządzone będą odczyty z dyskusją. Cykl ten otworzy p. Andre Therive, odczytem na temat swej książki „Chantiers d'Europe”.

Należy podkreślić, iż powyższa idea współpracy młodzieży obu krajów objęła już szereg ośrodków uniwersyteckich francuskich, jak w Montpelier, w Tuluzie, Grenoble, Lyonie, Lille, Bordeaux i Strasburgu.

Wydobywanie zatopionych okrętów.

Medjolan, 8. I. (PAT.) statek „Artiglię” wyruszył z Genui do Camogli na Riwierze włoskiej, aby przystąpić do wydobywania ładunku miedzi z zatopionego parowca „Washington”, leżącego na dnie morskiem w pobliżu Portofino. Następnie „Artiglię” uda się do Portolengone celem udziału w pracach przy wydobywaniu z dna morską okrętu „Pollux”, który jest zagłowcem, zatopionym w r. 1806, kiedy wiozł transport kosztowności dla króla Ferdynanda. Nurkowie ustalili, że „Pollux” leży na głębokości 70 metrów. Uchodzi za pewne, że na statku znajduje się jeszcze ładunek złota i innych kosztowności. Parowiec „Washington” został w r. 1917 storpedowany przez niemiecką łódź podwodną, podczas gdy udawał się do Genui z ładunkiem miedzi, lokomotyw i wagonów.

Z EKRANU.

Afrykański film Stanisława Lipińskiego.

Jest to średnio metrażowy reportaż z polskich plantacji w Liberji. Stworzył go Lwowianin Stanisław Lipiński, znany już w całej Polsce artysta-fotograf i operator filmowy. Gdy zestawia jego prace z kamerą w ręce („Fabryka snów”, „Pędzel i dłoń”, „45 km. za Paryżem”, dwa filmy o Hutulszczyźnie, „Leśne harce” i in.), z robotą innych polskich „kameramanów”, trzeba w nim uznać wyjątkowej miary talent. Talent, który ponad rutyną zawodowca do głosu dochodzić może intuicji i iskrze Bożej artysty.

Lipiński, zarówno podczas swej działalności we Francji, jak i po powrocie do Polski, uważa się — zbyt skromnie moim zdaniem — tylko za operatora i podporządkowuje się decyzji realizatora, którego wielokrotnie przewyższa talentem. W filmie o Liberji wypowiedział się dopiero jako pełnoprawny twórca. Pozwolił na to gatunek roboty artystycznej. Film dokumentarny tworzony jest nie przy stole mętarzowym, ale przedewszystkiem z kamerą w ręku. Musi przedewszystkiem po filmowemu spostrzec zanim spostrzeżone ułoży w porządek ruchu i dźwięku. Ta wysubtelniona umiejtność spostrzegania Lipińskiego występuje dobitnie w pierwszej części filmu, przedstawiającej podróż morską. Rzeczywistość ujęta jest tu nie schematycznie, ale z artystycznym sensualizmem, jako doznanie, a nie jako martwy kształt otoczenia. Tu miękka subiektywność ujęcia towarzyszy obrazom Lipińskiego i w drugiej części filmu: w obrazie pracy na plantacjach. Trzeba być dużej miary artystą, by w reportażu egzotycznym uniknąć banałności, która przenika nawskróś utwory Johnsonów Shoedsacka czy Van Dyke'a. Reportaż Lipińskiego posiada wszelkie cechy relacji lirycznej. I stąd wniosek: dyspozycje twórcze Lipińskiego przeznaczają go do udziału w twórczości miary najwyższej.

